

LUMEN IN NIEUW DELFT

MEER FILM, BETER IN BEELD

Filmhuis
Lumen

1974

De een jaar eerder opgerichte Stichting Filmhuis Delft opent de deuren van haar filmhuis aan de Kromstraat 27. De zaal telt 62 zitplaatsen.

1975

De eerste educatieve activiteiten. Voor het Stanislascollege verzorgt het Filmhuis een project in het kader van het vak maatschappijleer. En vanaf 1976 tot in de jaren '80 leren kinderen uit de hoogste groepen van verschillende basisscholen hoe ze een film maken.

1978

Regisseur Werner Herzog filmt in Delft zijn *Nosferatu* maar krijgt geen toestemming van de gemeente om tamme ratten los te laten op de openbare weg. Medewerkers van het Filmhuis organiseren een persconferentie voor Herzog waardoor de kwestie landelijk nieuws wordt en maken hierover een eigen documentaire.

1982

Gemeente Delft kent het Filmhuis de Stadsprijs voor Cultuur toe vanwege "de bijzondere betekenis van deze instelling op het gebied van de filmische vorming en de vertoning van niet-commerciële, artistieke en educatieve films."

1984

Het Filmhuis verwerft zijn eerste 35mm-projector waardoor het meer films kan programmeren.

1985

In een beleidsplan wordt de behoefte aan nieuwe huisvesting met twee zalen benoemd: om een doelgroep te bereiken die op meer comfort gesteld is, om films te kunnen prolongeren en om de exploitatie te verbeteren (meer voorstellingen, relatief minder kosten).

1986

Het Filmhuis schaft zijn eerste computer aan.

1996

Mede dankzij een eenmalige financiële bijdrage van de gemeente voor de aankoop van een ander pand en vanwege de inspanningen van eigen medewerkers voor de afbouw en aanleg van installaties, kan het filmhuis in 1996 verhuizen naar Doelenplein 5. De nieuwbouw aan het Doelenplein biedt plaats aan 169 bezoekers, verdeeld over twee zalen. Lumen is 364 dagen per jaar in bedrijf en verzorgt wekelijks zo'n 40 voorstellingen, zowel in de avond als in de middag. Per jaar passen circa 300 filmtitels de revue.

1998

Filmhuis Lumen treedt toe tot het netwerk van Europa Cinemas, en ontvangt hierdoor jaarlijks subsidie van de EU. Dit is de enige structurele subsidie.

2004

Girl with a Pearl Earring, een deels in Delft opgenomen speelfilm over Vermeer en de totstandkoming van zijn schilderij wordt 325 keer vertoond en trekt 9.247 betalende bezoekers. Het is de best bezochte film in Lumen ooit.

2004/2005

In waarderingen van filmtheaters door de Volkskrant en de Vrij Nederland komt Lumen als het op twee na beste filmhuis in Nederland uit de bus.

2016

Bezoekersaantallen stijgen al jaren achtereenvolgens, de huisvesting aan het Doelenplein voelt aan de krappe kant.

In ruim veertig jaar is Filmhuis Lumen qua publieksbereik uitgegroeid tot een van de grootste culturele voorzieningen in Delft. Meer dan 45.000 bezoekers kopen bij ons jaarlijks een kaartje voor de film. Het worden er elk jaar iets meer. Ook de bezettingsgraad, het gemiddelde aantal verkochte plaatsen per voorstelling, ligt elk jaar weer een stukje hoger. Lumen groeit zodoende uit zijn jasje.

Gezien onze ambitie om verder te groeien en verdieping te bieden, ligt het voor de hand om te kijken naar ruimere behuizing. Het liefst op een plek die beter bereikbaar is en meer in het zicht ligt, zodat we letterlijk in het hart van de stad en figuurlijk in het hart van de stedeling terecht komen. In een nieuwe accommodatie in Nieuw Delft zien wij niet alleen gelegenheid om het filmaanbod te vergroten en te verbreden en meer bezoekers te ontvangen, we zien ook ruimschoots mogelijkheden om verder uit te groeien tot stedelijk en regionaal baken van filmcultuur. Als zodanig verwachten we als onafhankelijk filmhuis en culturele voorziening beter tot ons recht te komen en de Delftse gemeenschap beter tot nut te kunnen zijn. Dit onder het motto 'meer film, beter in beeld'.

FILMHUIS LUMEN

TELEFOON 015-2140226

ADRES Doelenplein 5, 2611 BP Delft

WEBSITE filmhuis-lumen.nl

COLOFON

TEKST Filmhuis Lumen

BEELD Luis Ribelles, Pieter van Haeften,
Gemeente Delft

LAYOUT Annette Voesenek

Wie zijn we?

In 1973 richtten drie Delftse film liefhebbers een stichting op om, zonder winstoogmerk, films te vertonen die buiten het reguliere bioscoopcircuit niet of nauwelijks te zien zijn. Dit gebeurde vanaf 1974 in een verbouwd pakhuis aan de Kromstraat, met één zaal en een café. In 1996 verhuisde het filmhuis naar nieuwbouw aan het Doelenplein, waar het twee zalen tot zijn beschikking kreeg: een welkome uitbreiding van de capaciteit.

EEN BETER FILMKLIMAAT

Als instelling met een maatschappelijke doelstelling – het scheppen van een beter filmklimaat in Delft en omstreken – heeft het filmhuis, vanaf 1996 in bedrijf onder de naam Filmhuis Lumen, zich kunnen handhaven én verder ontwikkelen dankzij de structurele inzet van een groot aantal vrijwillig medewerkers. Lang voordat de term ‘participatiemaatschappij’ werd gemunt, was het Delftse filmhuis een schoolvoorbeeld van een door burgers gedragen initiatief met toegevoegde waarde voor de stad en de naaste omgeving. En dat is het gebleven.

GIDSINSTELLING VOOR FILMKUNST

Met onze programma's streven we naar een evenwichtig filmaanbod. Er is aandacht voor zowel nieuw werk als filmgeschiedenis, voor zowel publieksfilms als artistieke films. Aan sommige voorstellingen wordt geld verdiend,

op andere wordt welbewust verlies geleden. Zo treedt Lumen in eerste plaats op als gidsinstelling voor filmkunst, complementair aan het op commerciële leest geschoeide filmtheater van Pathé aan het Vesteplein. Voor Delft is Filmhuis Lumen een primaire stedelijke cultuurvoorziening.

BREED PROGRAMMA

Het programma is divers. Behalve in de selectie en programmering van nieuwe titels steken onze medewerkers veel tijd en energie in de totstandkoming van speciale voorstellingen.

In samenwerking met het Duitsland Instituut Amsterdam, het Goethe-Instituut en het Amsterdamse Ketelhuis organiseert Lumen al tien jaar lang een serie actuele Duitse films die niet in Nederland worden uitgebracht. Onder de naam Movies that Matter brengen we jaarlijks een serie speelfilms en documen-

taires die handelen over mensenrechten. In samenspraak met de Delftse afdeling van Amnesty International nodigen we telkens een gastspreker uit om, samen met het publiek, op de inhoud van de film te reflecteren.

Behalve thematische programma's verzorgen we tal van incidentele voorstellingen, bijvoorbeeld in het verlengde van Delftse evenementen zoals het Jaar van Vermeer, Museumnacht, het Jazz Festival en het De Koninck Bluesfestival. Met het samenwerkingsverband Delft Voor Elkaar organiseert Lumen een maandelijks *Vrijdag Filmcafé*, een gelegenheid voor met name senioren en

alleengaanden om elkaar te ontmoeten. Ook met instellingen zoals de Delftse Voedselbank, onderdelen van de TU Delft en kunst- en cultuurinstellingen zoals DOK, 38CC en Kunstgebouw zetten we speciale voorstellingen op touw. Verder programmeren we films die aansluiten bij exposities in Museum Prinsenhof Delft. Lumen heeft in de loop der jaren banden met vele partners gesmeed, in Delft en erbuiten. De betrekkingen zijn doorgaans bestendig en het filmhuis wordt als een betrouwbare partner beschouwd.

UNIEKE FESTIVALS

Terugkerende hoogtepunten zijn de meerdaagse festivals, zoals het tweejaarlijkse *Festibérico*, met recente hoogtepunten van de Spaanse en Portugese cinema, en het jaarlijkse *Let's Talk About Water*, dat filmvoorstellingen verbindt met debat over de gespannen verhouding tussen mens en milieu. Ook de Noorse en Tsjechische cinema waren eerder onderwerp van terugkerende festivals. Dit zijn voor Nederland unieke evenementen. Door samen te werken met gerenommeerde (Delftse) instellingen en deskundige gasten uit binnen- en buitenland uit te nodigen, zetten we met dergelijke festivals Delft nadrukkelijk op de kaart als cultuurstad en kennisstad. *Let's Talk About Water*, bijvoorbeeld, behelst naast een filmprogramma een uitgebreid programma van presentaties, lezingen en debatten op locatie bij UNESCO-IHE en TU Delft.

STUDENTEN

Aan de hand van dergelijke evenementen, maar bijvoorbeeld ook door deelname aan het studentenkamerfestival (Stukafest) betrekken we de Delftse studentengemeenschap bij onze activiteiten en, zodoende, bij het culturele leven in Delft. Concreet verlaagt Lumen de drempel voor studenten door ze eenmaal per week tegen een verlaagd tarief een kwaliteitsfilm aan te bieden. De invulling van deze *Studentenfilmavond* geschiedt in overleg met een hiervoor ingestelde studentencommissie.

KINDEREN EN JONGEREN

Ouders van kinderen uit Delft en omstreken weten Lumen al jaren te vinden. Zowel jonge (vanaf 4 jaar) als iets oudere kinderen (vanaf 6 of 8 jaar) kunnen op woensdag- en zondagmiddag in het filmhuis terecht voor verrassende, met liefde voor het medium

gemaakte kinderfilms die veelal niet in de reguliere bioscopen zijn te zien. Tijdens de schoolvakanties zijn er meer voorstellingen en organiseren we aanvullende activiteiten, zoals workshops animatiefilm. Ook verwelkomt Lumen regelmatig groepen leerlingen van middelbare scholen, in totaal 400 leerlingen per jaar, die in het kader van het vak culturele en kunstzinnige vorming (ckv) een maatschappelijk relevante kwaliteitsfilm komen zien. In samenspraak met theater De Veste wordt gezocht naar thematisch aansluitende programmering.

VRIJWILLIGERS: DE KURK WAAROP WE DRIJVEN

Lumen is de grootste culturele vrijwilligersorganisatie in Delft. Als een van de weinige Nederlandse filmhuizen van deze omvang ontvangt het geen structurele financiële bijdrage van gemeente of rijksoverheid. De inzet van vrijwilligers is de kurk waarop het filmhuis drijft. Alleen de zakelijke leiding, het office management en facilitaire diensten

zijn onderwerp van betaalde beroepsfuncties, in totaal 2 fte. Alle overige werkzaamheden en taken, zoals de continue programmering en de vlekkeloze vertoning van films, de kaartverkoop, het beheer van de bar, de automatisering, en de marketing en publiciteit zijn in handen van vrijwillige medewerkers, verdeeld over hiervoor ingestelde werkgroepen. Er is zelfs een funclub actief, die festivals en speciale voorstellingen voorziet van een feestelijk randje.

Het vrijwilligersbestand blijft stabiel en omvat ruim honderd mensen, van jongere tot senior en van cinefiel tot mensenvriend. Hun enthousiasme en engagement maken van het filmhuis een door bezoekers qua sfeer en gastvrijheid zeer gewaardeerde voorziening. Dankzij hun inzet kan Lumen zonder structurele subsidie zijn eigen koers varen. Het zijn de vrijwilligers die de organisatie schragen en haar missie uitdragen: 'passie voor cinema koesteren, aanwakkeren en verspreiden'.

Wat willen we?

Lumen wil verder groeien en zijn vleugels uitslaan. De door het bestuur van Stichting Filmhuis Delft, de dagelijkse leiding en de vrijwilligers gedeelde visie op de toekomst van het filmhuis behelst verschillende ambities die, bij elkaar opgeteld, tot de conclusie leiden dat Lumen meer ruimte nodig heeft en beter tot zijn recht komt op een centrale plek in Delft. ‘Meer film, beter in beeld’ luidt daarom het devies. Als onderdeel van Delft Village kunnen we onze ambities verwezenlijken.

IN DE GROEI

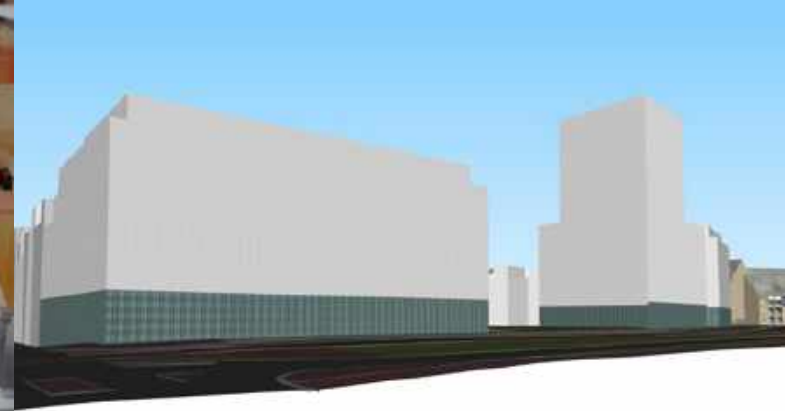
Al jaren op rij nemen bezoekersaantallen gestaag toe en is de bezettingsgraad telkens iets hoger dan in het jaar ervoor. In 2016 ontving het filmhuis meer dan 47.000 betalende bezoekers, ten opzichte van 22.000 bezoekers die in 1998 een kaartje kochten. De huidige behuizing is aan de krappe kant geworden. Daarbij komt dat de locatie aan het Doelenplein verre van ideaal is in termen van zichtbaarheid en bereikbaarheid. Hoewel de aanzwellende bezoekersstroom dit lijkt tegen te spreken, zijn we bij veel Delftenaren niet goed in beeld. Lumen zou graag een groter publiek aanspreken en kunnen ontvangen. Bovendien is de ruimte voor andere activiteiten dan het vertonen van films beperkt. Terwijl Lumen graag meer verdieping en gastvrijheid wil bieden. Dat kan beter.

DREMPELS SLECHTEN

Lumen wil letterlijk en figuurlijk drempels slechten en fungeren als een baken van filmcultuur

in Delft en de regio. In Nieuw Delft beschikt Lumen over twee extra zalen (in het geval van een satellietmodel onder handhaving van de huidige accommodatie) of in het totaal vier zalen (bij volledige nieuwbouw). In beide gevallen krijgen we er flink wat stoelen bij. We kunnen meer verschillende films programmeren, films die ruimschoots in de belangstelling staan langer vertonen en zodoende een groter publiek aanspreken. Lumen staat hierin onveranderd borg voor kwaliteit: wij selecteren en programmeren films en organiseren voorstellingen die wij om artistieke of andere redenen de moeite waard achten.

Nieuw Delft ligt het hart van de stad, naast het treinstation. Tramlijn 1 stopt er en de nieuwe Coendersgarage bevindt zich op loopafstand. Fietsers

kunnen terecht in een van de nieuwe stallingen onder en naast het station. Met een accommodatie in Nieuw Delft is het filmhuis dus zowel bijzonder goed bereikbaar als bijzonder goed zichtbaar. We verwachten dan ook dat meer Delftenaren en meer filmliefhebbers uit omliggende gemeenten het filmhuis zullen weten te vinden. Vanwege de geringe reistijd over het spoor fungeert Lumen op deze locatie bovendien als aantrekkelijk alternatief voor de filmhuizen in Rotterdam en Den Haag. Filmhuis Den Haag (aan het Spui) en Lantaren-Venster (op de Wilhelminapier) zijn voor veel Hagenaren en Rotterdammers eenvoudigweg minder snel of minder eenvoudig te bereiken.

Een filmhuis in Nieuw Delft trekt niet alleen publiek dat er bewust voor kiest een film te gaan zien. Voor forensen, toeristen en andere passanten in het stationsgebied is het evenzeer een interessante bestemming. Je kunt er met iemand afspreken, iets drinken, schuilen voor de regen desnoods, en natuurlijk een leuke film meepikken

als het zo uitkomt. Wij zien ons filmhuis, in samenhang met andere voorzieningen in het gebied, ook nadrukkelijk als een ontmoetingsplaats.

VERHALEN VERTELLEN

Lumen wil meer verhalen vertellen. Over bijna vergeten schatten uit de filmgeschiedenis, bijvoorbeeld, of over fantastische filmmakers die de filmkunst hebben verrijkt. Maar ook over de schending van mensenrechten, de gevolgen van klimaatverandering en andere onderwerpen die filmmakers inspireren. En wat is filmkunst eigenlijk? Welke technieken en methoden, welke kennis en vaardigheden gaan er achter al die beeldverhalen schuil? Door meer voorlichting te geven en educatieve activiteiten te ontwikkelen wil Lumen nadrukkelijk gaan fungeren als kenniscentrum voor filmcultuur.

Nieuwe behuizing in Nieuw Delft biedt verder gelegenheid de relatie tussen film en andere kunst disciplines uit te diepen. Muziek is nauw verbonden met de filmkunst en wat is er mooier dan deze muziek ter plekke te horen te kunnen brengen? Maar ook aan de verhouding tussen film en beeldende kunst, fotografie, bouwkunst, literatuur en dans besteden we graag meer aandacht, met exposities, uitvoeringen of artists-in-residence.

Er liggen kansen voor het grijpen, kortom. Het ligt voor de hand dat Lumen in Nieuw Delft regelmatig optrekt met kunst- en cultuurinstellingen, kennisinstellingen, scholen en maatschappelijke organisaties in Delft en de regio om verhalen te vertellen, in de breedste zin van het woord. In Nieuw Delft wil Lumen uitgroeien tot een stedelijk cultureel brandpunt.

Wat bieden we?

Als cultuurvoorziening in het centrum van de stad en vanwege de ligging in Nieuw Delft fungeert Filmhuis Lumen als voorportaal van Delft cultuurstad. Zoals hiervoor is beschreven, vervullen we deze functie graag met verve. Wat betekent dit voor de stad?

LICHT EN LEVENDIGHEID

Een aantrekkelijk en laagdrempelig film-theater heeft een gunstige uitstraling op het stationsgebied, Nieuw Delft en andere omliggende wijken. Met een dag- en avond-programma maken we het stationsgebied levendig en creëren we, zeker in de avonden, een veilige sfeer. In tegenstelling tot bijvoorbeeld winkels en kantoren komt een filmhuis 's avonds tot leven. Dan gaan de meeste mensen naar de film. Een filmbezoek gaat vaak gepaard met een hapje vooraf of

een drankje achteraf. Men verblijft dus wat langer in de buurt. We brengen mensen op de been en licht in de duisternis.

SCHAKEL EN MAGNEET

Op de beoogde locatie vormt het filmhuis een schakel tussen de omliggende stadsdelen. Film is een laagdrempelig medium. Waar nu vooral publiek uit de oude binnenstad op Lumen afkomt, voorzien we meer aanloop uit de bestaande en nieuwbouwwijken ten noorden, westen en zuiden van het historisch

centrum. Onder de inwoners van nieuwbouwwijk Rijswijk-Buiten bevindt zich ook typisch filmhuispubliek dat Lumen op de nieuwe locatie zeker zal weten te vinden. Zoals gezegd maakt de goede bereikbaarheid per trein en tram van Lumen een volwaardig alternatief voor andere filmhuizen in de regio. De combinatie 'film en winkelen in Delft' of 'film en uit eten in Delft' ligt voor de hand, met alle gunstige gevolgen van dien voor de Delftse middenstand. Het filmhuis krijgt een regionale functie.

MEISJE MET DE PAREL IN DE RANDSTAD

'*Girl with a Pearl Earring*' (2004) is nog altijd de best bezochte film in de statistieken van Lumen. Het filmhuis heeft zich altijd geïdentificeerd met cultuurhistorische en andere waarden van Delft en probeert deze op zijn eigen manier uit te dragen. Bijvoorbeeld door de

film over Vermeer en zijn beroemde schilderij over een lange periode te blijven vertonen. De sterke punten van de stad zijn onlangs door de commissie Deetman in haar adviesrapport 'Delft, Parel in de Randstad' nog eens onderstreept. Wij denken dat het filmhuis door een verhuizing naar Nieuw Delft mede invulling geeft aan een aantal adviezen en dus beter aansluit op de gewenste ontwikkeling van Delft. En wel als volgt.

Laat de motor (de kenniseconomie) sneller draaien – een filmhuis is bij uitstek een voorziening waarvan kenniswerkers gebruik maken. Een aanzienlijk deel van het vrijwilligersbestand bestaat uit alumni van TU Delft, kenniswerkers dus. Een breed aanbod van kwaliteitsfilms op een toegankelijke locatie nabij andere voorzieningen maakt de stad voor hoogopgeleide professionals aantrekkelijker als verblijfsplaats, zelfs als vestigingsplaats. In Nieuw Delft komen kenniswerkers ons tegen en weten ze ons te vinden. Filmhuis Lumen kan hier ook het profiel van de kennisstad versterken door met kennisinstellingen en -bedrijven samen te werken in de programmering en hen een podium te bieden.

Delft als must see-bestemming voor bezoekers en toeristen – bij het station is een filmhuis waar altijd iets valt te zien en te beleven een natuurlijke ontmoetingsplaats voor mensen die Delft bezoeken. Vice versa vormt een filmhuis op deze plek ook zeker een aanleiding om een dagje Delft te doen. Op de huidige locatie vervult Lumen deze rol maar in zeer geringe mate.

De transformatie van de stad – In Nieuw Delft fungeert het filmhuis als culturele voorziening voor inwoners van veranderende en nieuwe woonwijken (Voorhof, Buitenhof, Nieuw Delft, Harnaschpolder, Schoemakerplantage,) en ondersteunt het zodoende de gewenste transformatie van de stad.

Hoe gaan we het doen?

Met in het totaal vier zalen kan het filmhuis het programma uitbreiden. Met deze sprong vooruit in capaciteit denkt Lumen flink meer betalende bezoekers te kunnen gaan trekken: van 47.000 naar 90.000. Op basis van dit bezoekersaantal komen we tot een sluitende begroting. Dit hangt echter samen met de uiteindelijke omvang van het filmhuis en de bijbehorende investeringen. Over de realisatiemogelijkheden zijn wij nu in gesprek met financiers en de gemeente.

ORGANISATIE

Filmhuis Lumen blijft een stichting onder leiding van een bestuur. Het betaald kader blijft klein, maar wordt wel uitgebreid: van 2 naar 3 fte. Menselijk kapitaal is en blijft het belangrijkste bedrijfsmiddel. Lumen is een organisatie van filmliefhebbers en andere enthousiaste vrijwilligers. Ook in Nieuw Delft zullen zij zorgen voor een gastvrij filmhuis dat zeven dagen per week een bezoek waard is.

FINANCIËLE STATUS

In de huidige situatie is Filmhuis Lumen eigenaar van een afbetaald pand, wat voor een stabiele financiële situatie zorgt. Daarom laat de balans al geruime tijd jaarlijks een positief resultaat zien, zijn er geen problemen met de liquiditeit en heeft de stichting een flinke reserve kunnen opbouwen.

